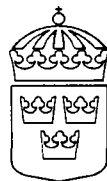

Kulturutskottets betänkande

1989/90:KrU6

Uthyrning av radio- och TV-program

m.m.

1989/90
KrU6

Sammanfattning

I betänkandet behandlas förslag i två motioner som syftar till att biblioteken skall få möjligheter att låna ut vissa svenska filmer på videogram samt vissa program från Sveriges Radio-koncernen på videogram eller kassett.

Utskottet avstyrker motionerna. Detta sker med hänvisning bl.a. till att frågan om bibliotekens möjligheter att låna ut videogram är föremål för överläggningar mellan Svenska Kommunförbundet och Sveriges Videodistributörers Förening samt mellan Bibliotekstjänst AB och Svenska Filminstitutet. Vidare redovisar utskottet att vissa av Sveriges Radio-koncernens program finns för utlåning på bibliotek.

Till betänkandet har fogats en reservation.

Motionsyrkanden

1988/89:Kr272 av Kent Lundgren och Hans Leghammar (båda mp) vari yrkas att riksdagen begär att regeringen tillsätter en utredning med uppgift att förverkliga motionens intentioner angående radio- och TV-program.

1988/89:Kr281 av Lars Sundin (fp) vari yrkas att riksdagen begär att regeringen tillsätter en utredning med uppgift att undersöka möjligheterna att biblioteken får tillgång till kvalitetsfilm på video för utlåning ur Sveriges Radios och Svenska Filminstitutets samlingar.

Upphovsrättslagstiftningen

Lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (upphovsrättslagen) ger ett tidsbegränsat skydd åt den som skapat ett sådant verk. Den upphovsrättsliga lagstiftningens syfte är att ge skydd åt det andliga skapandet på det litterära och konstnärliga området. Detta sker genom att upphovsmän och vissa andra personkategorier ges en principiell ensamrätt till utnyttjandet av sina verk eller prestationer. Denna ensamrätt ger också upphovsmän och utövande konstnärer ett ekonomiskt underlag för sin verksamhet. Har flera medverkat

vid tillkomsten av det skyddade verket har var och en av dem upphovsrätt. Så kan t.ex. vara fallet beträffande ett filmverk, där upphovsrätten kan tillkomma manusförfattare, regissör, producent, arkitekter, koreografer m.fl.

Begreppen litterärt och konstnärligt verk i lagen är mycket vidsträckta. Till litterära verk räknas bl.a. skönlitteratur, dikter och liknande men också beskrivande framställningar i ord såsom vetenskapliga arbeten och handböcker. Som konstnärliga verk räknas i princip alla former, i vilka verk skapas i syfte att nå en konstnärlig verkan, t.ex. i bild, rörelse eller toner. Till denna grupp hör musikaliska verk både när de framförs eller framträder i notskrift, sceniska verk i framförande såsom t.ex. skådespel eller balett, filmverk såsom t.ex. spelfilm eller dokumentärfilm samt konstverk såsom alster av bildkonst (måleri, teckning, grafik, skulptur etc.), byggnadskonst samt brukskonst. Om teckningar, grafik, modeller e.d. är av beskrivande art anses de dock utgöra litterära verk.

För att en produkt över huvud taget skall anses som ett verk och därmed komma i åtnjutande av skydd enligt lagen måste den ha vad man brukar kalla verkshöjd. Samma sak kan också uttryckas så, att en produkt är ett verk, om den praktiskt sett inte har kunnat framställas av två personer oberoende av varandra.

Upphovsrätt uppkommer utan några formaliteter, så snart upphovsmannen har gjort det skapande verket på något sätt tillgängligt för annan. En sådan uppkommen, ursprunglig upphovsrätt kan endast tillkomma den fysiska person som skapat verket. En juridisk person, t.ex. ett filmföretag, kan inte vara upphovsman. Om upphovsmannen är anställd med uppgift att framställa upphovsrättsligt skyddade verk övergår åtminstone i viss omfattning upphovsrätten till arbetsgivaren. I vad mån rätten övergår beror på olika omständigheter, bl.a. innehållet i anställningsavtalet.

Upphovsmannens rätt att ekonomiskt utnyttja sitt verk innefattar en principiell ensamrätt att framställa exemplar av verket och att göra verket tillgängligt för allmänheten, t.ex. genom att framföra eller visa det offentligt och sprida exemplar av verket. Som framställning av exemplar anses bl.a. inspelning av verket på band eller annan anordning från vilken det kan återges. Spridningsrätten är en rätt att förfoga över redan färdiga exemplar genom att sprida dem till allmänheten, dvs. till någon som inte tillhör den närmaste familje- eller vänkretsen. En viktig inskränkning i spridningsrätten finns dock i 23 § upphovsrättslagen. Sedan ett litterärt eller musikaliskt verk givits ut får exemplar som omfattas av utgivningen spridas vidare och visas offentligt. Genom denna inskränkning kan exempelvis tryckta skrifter fritt lånas ut från t.ex. bibliotek. Inskränkningen i spridningsrätten omfattar inte filmverk. Som filmverk räknas bl.a. kortfilmer, reportage och spelfilmer och detta oavsett om det är fråga om biograffilm eller videoinspelningar. Inskränkningen i spridningsrätten gäller inte heller i vissa andra fall, nämligen bl.a. uthyrning av musikaliska verk.

Det upphovsrättsliga skyddet gäller i 50 år, som regel räknat från upphovsmannens dödsår.

Upphovsrättslagen innehåller också regler om s.k. närstående rättigheter. Dessa regler ger musiker, skådespelare och andra utövande konstnärer ett rättsligt skydd då de framför litterära eller konstnärliga verk. Sådana framföranden får inte utan konstnärens samtycke spelas in på film, varmed jämställs videogram, på fonogram (grammofonskivor, kassetband m.m.) eller på annan anordning genom vilken de kan återges. De får inte heller utan rättighetshavarens samtycke sändas ut i radio eller TV eller genom direkt överföring göras tillgängligt för allmänheten. Upptagningar av framföranden får mångfaldigas endast med konstnärens medgivande. Vidare gäller att utövande konstnärer har rätt till ersättning då ljudupptagningar används vid radio- eller TV-sändning eller vid annat offentligt framförande i förvärvssyfte. Också för de utövande konstnärerna gäller en 50-årig skyddstid, som dock räknas från det år upptagningen gjordes.

Till de närstående rättigheterna räknas även det skydd som fonogram- och filmproducenter samt radio- och TV-företag har enligt upphovsrättslagen. Fonogram, film eller annan anordning på vilka ljud- eller filmverk spelats in får inte utan producentens samtycke eftergöras eller överföras till andra anordningar genom vilka de kan återges. Vidare har fonogramproducenten rätt till ersättning då ljudupptagningen används vid radio- eller TV-sändning eller framförs offentligt i förvärvssyfte. Beträffande radio- och TV-företagen gäller att deras sändningar inte utan medgivande får återutsändas eller spelas in på en anordning genom vilken de kan återges. Gjorda inspelningar får inte överföras till någon annan sådan anordning såvida inte företaget samtycker. Skyddstiden är även i dessa fall 50 år från det år upptagningen gjordes resp. utsändningen ägde rum.

Skyddet för upphovsmän, utövande konstnärer m.fl. är i vissa avseenden inskränkt av hänsyn till allmänna intressen eller den enskildes intresse av att kunna förfoga över sitt exemplar av verket. Bl.a. får inspelningar av Sveriges Radios program för enskilt bruk ske med stöd av 11 § upphovsrättslagen.

Lagen (1960:730) om rätt till fotografisk bild ger den som framställt en sådan bild ett skydd som liknar det upphovsrättsliga. Skyddet är dock mindre omfattande. Skyddstiden är i princip 25 år från det år då bilden framställdes.

Den som gör intrång i de rättigheter som lagen ger upphovsmän och andra rättighetshavare kan dömas till straff och förpliktas utge skadestånd.

Den upphovsrättsliga lagstiftningen gäller främst svenska verk och prestationer. Genom Sveriges anslutning till olika internationella konventioner har Sverige förpliktat sig att ge skydd också åt verk och prestationer med ursprung i ett stort antal andra länder. Den svenska lagstiftningen bygger liksom motsvarande lagar i andra nordiska länder på innehållet i dessa konventioner.

Förslaget i motion Kr272 (mp) syftar till att vissa av Sveriges Radio-koncernens program skall bli tillgängliga på kassett resp. video för utlåning på alla bibliotek i landet. Motionärerna förordar att i första hand kvalitativt högstående miljö-, vetenskaps- och kulturprogram skall finnas tillgängliga på biblioteken under en tid av ett till två år. De anför vidare bl.a. följande.

Programmen skall kunna hyras och/eller kopieras — om biblioteken utrustas för detta — av en intresserad allmänhet till en rimlig penning. Skolorna, organisationerna och i viss mån näringslivet kan även vara intresserade av att denna servicefunktion byggs upp på biblioteken.

Inkomsterna av verksamheten skall kunna täcka copyright- och STIM-kostnader, men bör även kunna ge biblioteken bidrag till en ofta knapp budget.

I motionen Kr281 (fp) hävdas att upphovsrättsliga bestämmelser lägger hinder i vägen för bibliotekens försök att låna ut kvalitetsfilm på video. De enda filmer på video som biblioteken har fri tillgång till är Utbildningsradions utbud, säger motionären, som menar att detta utbud är begränsat och inte utgör ett attraktivt alternativ till videobutikernas utbud.

Motionären anför följande.

Att utsträcka upphovsrättens spridningsparagraf även till film/video i sin helhet är knappast möjligt, i alla fall mycket juridiskt komplicerat och tar följaktligen tid. Däremot finns det i Sveriges Radios och Svenska Filminstitutets samlingar många bra svenska filmer som relativt enkelt borde kunna frigöras eller friköpas tillgängliga på video för utlåning på biblioteken.

Pågående utredningsarbete

Upphovsrättsutredningen (Ju 1976:02) har till uppgift att göra en allmän översyn av den upphovsrättsliga lagstiftningen. Liknande utredningsarbete pågår i övriga nordiska länder; i Norge har arbetet slutförts. Island har följt utredningsarbetet genom en observatör. Upphovsrättsutredningen bedriver sitt arbete i etapper och har avlämnat fem förslag som helt eller delvis lett till lagstiftning. Utredningen har i juni 1988 avlämnat ett sjätte förslag i betänkandet (SOU 1988:31) Översyn av upphovsrättslagstiftningen - Delbetänkande 4 enskilt bruk och institutionell exemplarframställning. I detta betänkande föreslår utredningen bl.a. att det intresse som myndigheter, företag, organisationer och andra sammanslutningar har av att kunna spela in radio- och TV-program skall tillgodoses på tre områden. Det gäller dels inspelning för tidsförskjuten visning vid inrättningar för sjuk- och åldringsvård, dels en begränsad inspelningsrätt för myndigheter, företag och organisationer för att i efterhand kunna ta del av den samhällsdebatt som förekommer i radio och TV. Det tredje området gäller ljud- och bildupptag inom undervisningsverksamhet.

Förslagen bereds inom regeringskansliet.

I betänkandet (SOU 1987:51) Ljud och bild för eftervärlden lämnas bl.a. en redovisning för omfattningen av arkiveringsverksamheten vid Sveriges Radio-koncernen och Svenska Filminstitutet.

Av denna redovisning framgår bl.a. följande rörande Sveriges Radio-koncernen.

I samband med att Sveriges Radio år 1979 omorganiserades fördes bl.a. programarkivet till riksradien. I detta arkiv som ansvarar för hantering och bevarande av inspelade programband arkiveras för närvarande ca 10–15% av alla sända radioprogram — ca 400 band per månad. Den grundläggande arkiveringsprincipen är att för framtiden bevara sådana inspelningar som bedöms vara av värde för programverksamheten.

Programarkivet handhar också försäljning av kopior åt privatpersoner, institutioner och företag. Av upphovsrättsliga skäl försäljs inga musikinspelningar.

Sveriges Televisions arkiv har till uppgift att för televisionens bruk insamla, katalogisera och vårda film, ljudband och textband samt katalogisera videoband och stillbilder. Vidare ombesörjer arkivet lån ur samlingarna och lämnar hjälp vid materialets utnyttjande. Arkivet har också att bevaka att gällande upphovsrättsliga bestämmelser efterföljs. Viss försäljning och kopiering av programmaterial sker genom arkivet.

Den årliga accessionen utgörs av 750 000 meter 16 mm film; omräknat i speltid motsvarar detta ca 500 timmar. Därtill kommer 1 200 band, motsvarande ca 1 300 timmar.

Det är praktiskt taget uteslutande den inhemska produktionen som bevaras i TV-arkivet. Endast i undantagsfall kan utländska program arkiveras.

TV-arkivet har också förvärvat äldre filmsamlingar som har bedömts vara av intresse för programändamål.

I fråga om Svenska Filminstitutets arkiveringsverksamhet lämnas följande upplysningar.

Filminstitutet har bl.a. i uppgift att medverka till bevarandet av filmer och material av film- och kulturhistoriskt intresse. Inom Filminstitutet handhas denna uppgift i första hand av Cinematark/Filmarkivet, som har till huvudsaklig uppgift att bevara den svenska filmen för eftervärlden. Den största delen av samlingarna utgörs dock av utländsk film, både klassiker och filmer som hör till den vanliga biografrepertoaren. Den årliga accessionen uppgår till ca 300 filmer.

Arkivet får merparten av sina filmer genom att filmbolagen deponerar en kopia av filmen efter det att den svenska distributionsrätten upphört, i de flesta fall ca 3–5 år efter biografpremiären. För den svenska filmen finns sedan 1980 ett avtal som säger att producenten åtar sig att lämna en masterkopia för långtidsförvaring hos Filminstitutet av alla produktioner som får ekonomiskt stöd av Filminstitutet.

Enligt avtalet med de svenska filmproducenterna får de deponerade filmerna användas inom ramen för institutets verksamhet, och Filminstitutet har rätt att utan ersättning till rättighetshavaren visa det deponerade materialet och det referensmaterial som eventuellt har framställts. Visningar får dock inte anordnas i vinstsyfte eller "äga därmed jämförbar kommersiell karaktär såsom t.ex. visning i TV". Filminstitutet tillhandahåller film ur sina samlingar till bl.a. universitet, Dramatiska institutet och till utländska filmarkiv.

Vissa upplysningar med anledning av motionerna

För anställda vid Sveriges Radio-koncernen finns sedan år 1983 s.k. upphovsrättsavtal för de fyra programbolagen.

Sveriges Radio har många avtal med organisationerna på det upphovsrättsliga området. I fråga om användning av musik finns avtal med STIM och IFPI (International Federation of Producers of Phonograms and Videograms). Vidare har företaget ett löpande avtal med Sveriges författarförbund. Detta avtal innehåller bl.a. vissa fasta tariffer för framförande av redan utgivna verk och dessutom minimitariffer för tidigare icke utgivna verk (föredrag m.m.). Ett liknande löpande avtal finns också med Sveriges dramatikerförbund, bl.a. om vissa minimihonorar för framträdanden i radio och TV. Sveriges Radio har även slutit avtal med Svenska fotografernas förbund och Bildleverantörernas förening om utnyttjandet av fotografiska bilder.

År 1987 har Teatrarnas riksförbund och COPYSWEDE som företrädare för ett flertal organisationer på upphovsmannaområdet slutit avtal om vidareanvändning av Sveriges Televisions och Utbildningsradions program i form av videokassetter samt för Utbildningsradion vidareanvändning av program i form av ljudkassetter.

I fråga om undervisningsprogram som sänds i TV har man sedan länge tillgodosett undervisningsväsendets intresse av att kunna spela in programmen genom s.k. friköpsavtal. Sådana avtal finns också för de fall undervisningsväsendet vill bevara undervisningsprogram som sänds i radio längre tid än som medges i 17 § upphovsrättslagen, dvs. i praxis tre år. Friköpsavtal innebär att programbolaget, Utbildningsradion, genom avtal med de medverkande i programmen tillförsäkrar användarna rätt att kostnadsfritt spela in programmen, kopiera inspelningarna samt använda dem inom den organiserade undervisningen. Avtalen kan vara kollektiva eller individuella.

För filmer gäller särskilda regler på grund av de speciella förhållandena i filmbranschen. Till en film kan finnas många upphovsmän, t.ex. författaren till det verk som ligger till grund för filmen, manuskriptförfattare, arkitekter, dekoratörer, de som komponerat filmmusiken, produktionsledaren, filmfotografen etc.

Vidare finns i 46 § upphovsrättslagen även ett skydd för producenter av filmer eller andra anordningar, t.ex. videogram, på vilka filmverk

har upptagits. Skyddet innebär att en sådan upptagning inte får eftergöras, dvs. i praktiken kopieras, utan samtycke från producenten. Detta skydd gäller under 50 år från det år då upptagningen gjordes.

Sveriges Television har under 1980-talet från Svensk Filmindustri AB (SF) och från dåvarande Europafilm AB köpt rättigheter att i etersändningar visa vissa äldre filmer producerade av resp. bolag. Beträffande de ca 1 000 filmer som distribueras av Filminstitutet har Filminstitutet förvärvat videorättigheter till ca hälften.

Förslag om distribution av videogram genom folkbiblioteken föreslogs av videogramutredningen i betänkandet (SOU 1981:55) Video. Med utgångspunkt i utredningsförslaget bedrevs under åren 1984—1987 på olika orter försöksverksamhet på ca tjugo bibliotek med visning av film på video. Försöksverksamheten skedde i samarbete mellan Filminstitutet, Sveriges Television, Utbildningsradion och Sveriges Allmänna Biblioteksförening.

Tidigare riksdagsbehandling

Förslag om sekundäranvändning av program från Sveriges Radio-koncernen på videokassetter har utskottet behandlat åren 1978, 1979, 1981 och 1983 (KrU 1977/78:1, KrU 1978/79:30, KrU 1980/81:32, KrU 1981/82:18 och 30 och KrU 1982/83:21).

Vid behandlingen våren 1983 konstaterade utskottet att om det skapas möjlighet att på videogram ta del av TV-program från Sveriges Radio skulle detta innebära ett värdefullt tillskott till det nuvarande utbudet på videomarknaden. Utskottet framhöll vidare att det är angeläget att de upphovsrättsliga frågorna i samband med distribution av TV-program i videogramform snarast får en lösning.

Lagutskottet har under 1980-talet vid ett flertal tillfällen behandlat frågor om upphovsrättsliga problem i samband med utnyttjande av TV-program. I yttrande hösten 1987 till konstitutionsutskottet över motionsförslag om skyldighet för Sveriges Radio att tillhandahålla kopior eller utskrift av sända program uttalade lagutskottet (LU 1987/88:2y) bl.a. följande.

Enligt utskottets mening är det önskvärt att det upphovsrättsliga regelsystemet är så utformat att skyddade verk och prestationer kan utnyttjas för olika ändamål som framstår som angelägna med hänsyn till bl.a. samhällets intressen. Samtidigt är det emellertid viktigt att man slår vakt om upphovsmännens och dem närstående gruppers berättigade intressen. Som utskottet flera gånger tidigare i olika sammanhang slagit fast är det nämligen en grundläggande förutsättning för kulturlivet i stort att upphovsmännen tillförsäkras en ensamrätt till sina verk och prestationer. Det är vidare betydelsefullt att Sverige inte åsidosätter sina internationella förpliktelser på upphovsrättens område. De nuvarande bestämmelserna i upphovsrättslagen om kopiering för enskilt bruk samt om utnyttjande av inspelningar av radio- och TV-program bygger på en avvägning mellan de olika intressen som sålunda gör sig gällande på bl.a. radio- och TV-området.

Förslagen i de två motioner — Kr272 (mp) och Kr281 (fp) — som utskottet behandlar i detta betänkande syftar till att biblioteken skall få möjligheter att låna eller hyra ut videogram eller kassetter med vissa program från Sveriges Radio-koncernen samt vissa svenska filmer på videogram. Beträffande det närmare innehållet i motionerna hänvisar utskottet till ett tidigare avsnitt i betänkandet.

Som utskottet i tidigare ärenden påpekat skulle det nuvarande utbudet på videomarknaden på ett värdefullt sätt breddas om det blev möjligt att på videogram ta del av TV-program från Sveriges Radio. Utskottet vill dock i sammanhanget understryka att — som lagutskottet också framhållit — det är viktigt att man slår vakt om upphovsmännens och dem närstående gruppers berättigade intressen. En grundläggande förutsättning för kulturlivet i stort är att upphovsmännen har en ensamrätt till sina verk och prestationer. Utskottet har funnit det lämpligt att i detta betänkande lämna en relativt utförlig redovisning för upphovsrättslagstiftningen på bl.a. radio- och TV-området och för vissa avtal på upphovsrättsområdet.

Såväl det svenska som det från utlandet inköpta programutbudet från företagen i Sveriges Radio-koncernen är i allmänhet föremål för upphovsrätt. Upphovsmännens rätt att utnyttja programmet ekonomiskt innefattar en principiell ensamrätt att göra inspelningar av programmet på exempelvis videogram och göra det tillgängligt för allmänheten bl.a. genom spridning av kopior av inspelningarna. Även Sveriges Radio i vars verksamhet programmet använts och i vissa fall också framställts åtnjuter ett visst skydd mot olovliga inspelningar av utsända program och spridning av kopior av programinspelningar.

Till filmer kan det finnas många upphovsmän. Det förekommer dock inte sällan att upphovsrätten till en film ligger hos producenten på grund av avtal.

I fråga om att för andra ändamål än etersändning använda Sveriges Radio-program vill utskottet påpeka att ett sådant utnyttjande förutsätter att avtal träffas med rättighetsinnehavarna. För anställda vid de fyra programbolagen finns s.k. upphovsrättsavtal. Vidare har Teatrarnas riksförbund och COPYSWEDE år 1987 träffat avtal om vidareanvändning av Sveriges Televisions och Utbildningsradions program i form av videokassetter samt för Utbildningsradions del vidareanvändning av program i form av ljudkassetter.

Med anledning av de synpunkter som förs fram i motion Kr272 vill utskottet erinra om att Utbildningsradion under de senaste två åren har slutit avtal med ca 200 kommuner om utlåning på bibliotek av vissa av Utbildningsradions program. Det kan också nämnas att försäljning på kommersiella villkor av såväl Utbildningsradions program som vissa program från Sveriges Television sker genom dotterbolaget UR-Media. Vissa av Sveriges Televisions program — främst underhållningsprogram — finns också tillgängliga för uthyrning hos olika videodistributörer på den kommersiella marknaden.

Enligt vad utskottet inhämtat finns ett markerat intresse från bibliotekens sida att få möjligheter att låna ut film på videogram. Vissa undersökningar och överläggningar pågår också, nämligen dels mellan Svenska Kommunförbundet och Sveriges Videodistributörers förening, dels mellan Bibliotekstjänst och Svenska Filminstitutet. Även Föreningen Filmens Dag har i en av föreningen gjord utredning föreslagit en försöksverksamhet med videoutlåning på bibliotek. Överläggningarna mellan Bibliotekstjänst och Filminstitutet tar sikte på ett samarbete som skulle innebära att Filminstitutet mot ersättning skulle ställa till Bibliotekstjänsts förfogande sådana filmer för vilka institutet äger alla rättigheter. Bibliotekstjänst skulle sedan erbjuda biblioteken dessa filmer för utlåning. Denna verksamhet, som planeras att inledas under våren 1990, skulle försöksvis pågå under ett års tid. Syftet med överläggningarna mellan Kommunförbundet och Videodistributörernas förening är att få till stånd avtal om upphovsrättsliga frågor och nyttjanderättsvillkor vid utlåning av videogram på bibliotek. Avtalen skulle bygga på att videodistributörerna hyr ut ett antal videogram under en viss tidsperiod till biblioteken. Arbetet med avtalskonstruktionen beräknas vara slutfört i januari 1990.

Mot den redovisade bakgrunden konstaterar utskottet att det finns goda förutsättningar för att frågan om bibliotekens möjligheter att låna ut film på video skall kunna få en lösning. Beträffande utlåning av program från Sveriges Radio-koncernen finns skäl framhålla att — som framgår av det föregående — det redan nu är möjligt att låna vissa av Utbildningsradions program, bl.a. sådana som tar upp naturvetenskapliga frågor samt miljö- och kulturfrågor. Därtill kommer att vissa program från Sveriges Radio ingår i det programutbud som finns hos videogramdistributörerna. Sådana program skulle alltså kunna erbjudas biblioteken för utlåning, sedan de ovan redovisade överläggningarna resulterat i avtal.

Med hänvisning till det anförda anser utskottet att det inte finns anledning för riksdagen att vidta sådana åtgärder som begärs i motionerna Kr272 och Kr281. Utskottet avstyrker alltså motionerna.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *utlåning på bibliotek av radio- och TV-program på video*

att riksdagen avslår motion 1988/89:Kr272,

res. (mp)

2. beträffande *utlåning på bibliotek av kvalitetsfilm på video*
att riksdagen avslår motion 1988/89:Kr281.

Stockholm den 7 november 1989

Ingrid Sundberg

Närvarande: Ingrid Sundberg (m), Åke Gustavsson (s), Maja Bäckström (s), Berit Oscarsson (s), Jan-Erik Wikström (fp), Jan Hyttring (c), Anders Nilsson (s), Lars Ahlmark (m), Sylvia Pettersson (s), Erkki Tammenoksa (s), Leo Persson (s), Lars Ahlström (m), Margareta Fogelberg (fp), Stina Gustavsson (c), Alexander Chrisopoulos (vpk), Kaj Nilsson (mp) och Ulla Berg (s).

Reservation

Utlåning på bibliotek av radio- och TV-program på video (mom. 1)

Kaj Nilsson (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 9 börjar med "Mot den" och slutar med "alltså motionerna" bort ha följande lydelse:

Mot denna bakgrund konstaterar utskottet med tillfredsställelse att det finns goda förutsättningar för att de sedan länge föreliggande önskemålen om biblioteksutlåning av film på video skall kunna tillgodoses. Det finns därför inte anledning för riksdagen att göra den i motion Kr281 begärda framställningen till regeringen. Motionen avstyrks alltså.

När det gäller utlåning av program från Sveriges Radio-koncernen är detta visserligen möjligt i fråga om flertalet av Utbildningsradions program men endast på vissa bibliotek i landet. Av Sveriges Radios program i övrigt är det endast ett fåtal som kan lånas ut på bibliotek. Sveriges Radio-programmen är en stor kunskaps- och kulturtillgång. Det är enligt utskottets mening viktigt att denna tillgång tas till vara och ställs till allmänhetens förfogande. Utskottet anser därför — i likhet med vad som anförs i motion Kr272 — att biblioteken bör få möjligheter att låna eller hyra ut Sveriges Radios program på video eller kassett. För att lösa de problem av bl.a. upphovsrättslig natur som är förknippade med en sådan verksamhet bör en utredning tillkallas. I utredningsarbetet bör även de i motionen framförda synpunkterna och förslagen beaktas.

Med hänvisning till det anförda tillstyrker utskottet motion Kr272.

dels att moment 1 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

1. beträffande *utlåning på bibliotek av radio- och TV-program på video*

att riksdagen med anledning av motion 1988/89:Kr272 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,